Recensie: Mitya ***1/2

Uitbreidingstraat 584 Antwerpen
donderdag 5 juni 2025

foto © Ida Jakobs

Recensie:
2 jaar geleden ging Stan in het Frans in première met Mitya. Wij trokken naar de Uitbreidingstraat 584 om de Vlaamse versie te zien met Emmy Wils aan de zwarte vleugel van Steinway & Sons en Frank Vercruyssen die het verhaal vertelt van de Russische componist Dmitri Dmitriëvitsj Sjostakovitsj. Een man die niet kon doen aan het feit dat er twee keer Dimitri in zijn naam staat, dat was zijn lot. De naam die zijn ouders voor hem op het oog had toen ie in 1906 geboren werd, vond de priester namelijk maar niks.

Openen doet Mitya met een metronoom die Frank stillegt wanneer ie voorover buigt. In het tweede deel na de pauze refereert ie er terug naar wanneer blijkt dat er te weinig medewerkers waren om een radioprogramma in de lucht te houden in oorlogstijd. Dus kiest men dan uiteindelijk om het geluid van een metronoom te laten horen. 45 minuten werd het stil waarna de hoop aangewakkerd werd toen de metronoom terug te horen was dat dit het symbool kon zijn voor een nieuwe start. Frank legt ook de link tussen Sjostakovitsj' state of mind via die metronoom: 'Hij voelde zich alsof hij altijd op de verkeerde metronoomstand stond.'
Mitya gaat over een componist die geroemd maar ook verguisd werd. Een man wiens muziek gespeeld werd aan het front, en wanneer er pianissimo passages zich aankondigden, de hevigheid van het geweergeschut afnam. Een man die bejubeld werd om zijn opera Lady Macbeth uit het district Mtsensk die een groot succes was en twee jaar door iedereen geprezen werd tot een anoniem stuk in de Pravda in 1936 daar een einde aan maakte omdat het werk erin bestempeld werd als een warboel in plaats van muziek. Pas dertig jaar later zou de opera opnieuw op het repertoire verschijnen. Tot dan bevond het werk én de componist zich onder de toenmalige censuur.
Sjostakovitsj' zevende en achtste symfonie werden erg gesmaakt maar zijn negende niet en zo viel hij helemaal in ongenade bij Stalin en het publiek. Mitya stipt verder de zjdanovdoctrine waarbij de toeschouwer uitgenodigd wordt om er zich thuis verder in te verdiepen. Verder gaat de voorstelling over zijn eerste liefde met Nina Vazar die op zijn zachtst gezegd wispelturig was.
Zij had een minnaar, daarna had hij een minnares. De twee gingen uit elkaar en scheidden om zes weken later opnieuw te trouwen in het schrikkeljaar 1936, het jaar inderdaad dat Lady Macbeth uit het district Mtsensk op de verboden lijst kwam. Na hun tweede huwelijk volgden er twee kinderen en kwam hun liefdesleven in rustiger vaarwater terecht.
Mitya zoomt ook even in op de moeder van de componist, een hardvochtige vrouw waar hij weliswaar van

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

hield. Hij wist dat ze zijn dagboeken las en vond er dan ook niets beter op om woorden als 'huwelijk' en 'zelfmoord' opzettelijk te vermelden. Filosofisch vraagt Frank zich af: 'Who engineers the engineers? Wie sleutelt er aan de sleutelaars?' terwijl ie meldt dat Sjostakovitsj zijn vierde symfonie zelf terugtrok in een tijd dat opera's en balletten van het repertoire geschrapt werden.

Na de pauze legt Mitya de klemtoon helemaal op live muziek. Dan horen Emmy Wils een aantal van de 24 preludes en fuga's (Opus 87) op piano uitvoeren terwijl fragmenten van de orkestrale versies Frank eerder liet horen middels zijn smartphone en een luidspreker. Op die manier wordt de voorstelling ook mooi opgedeeld in twee stukken. Zitten we voor de pauze op een tribune van twee hoog naar theater te kijken, dan mogen we daarna in rode stoelen rond de vleugel plaatsnemen waardoor de voorstelling aan intimiteit wint en vooral ook de veelzijdigheid van de muziek, van meeslepend, over veel aandacht voor versieringen tot opgewekte pittige gepunte ritmes het contrast benadrukken van Sjostakovitsj' composities.

Een staande ovatie van een uur kreeg Mitya dan wel niet bij Stan. De staande ovatie van het publiek was wel oprecht, al voelden wij een eindproduct waar we twee kunstenaars eerder naast elkaar tot een voorstelling zagen komen dan met elkaar.

< Bert Hertogs >

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.